

۱۳۰ همت وام به اشتغال خرد جان تازه می‌دهد

سه‌میه ۱۳۰ هزار میلیارد ریالی تسهیلات قرض الحسنه اشتغال خرد و خانگی برای سال ۱۴۰۵ به بانک‌های عامل ابلاغ شد تا روند پرداخت وام‌های حمایتی به متقاضیان کسب‌وکارهای کوچک و مشاغل خانگی شتاب بگیرد. بر اساس این ابلاغیه، بانک‌ها موظف شده‌اند پرونده متقاضیان باقی‌مانده از سال گذشته را در اولویت پرداخت قرار دهند و هم‌زمان اطلاعات تسهیلات پرداختی را در سامانه یکپارچه تسهیلات اشتغال ثبت کنند.

■ ■ ■

سه‌میه ۱۳۰ همتی تسهیلات قرض الحسنه اشتغال خرد و خانگی برای سال ۱۴۰۵ به بانک‌های عامل قرار است در قالب وام‌های کم‌بهره به متقاضیان ایجاد یا توسعه کسب‌وکارهای کوچک اختصاص یابد که یکی از مهم‌ترین مسیرهای ایجاد اشتغال کم‌بزینه در اقتصاد است. بر اساس مفاد قانون بودجه سال ۱۴۰۵، حداقل ۱۲۰۰ هزار میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه برای حمایت از اشتغال خرد و مشاغل خانگی تعیین شده‌است. این منابع با پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تصویب شورای اشتغال تخصیص یافته و بانک‌ها موظف شده‌اند روند پرداخت را مطابق سازوکارهای تعیین‌شده اجرا کنند. در ابلاغیه جدید، بانک‌های عامل مکلف شده‌اند متقاضیانی را که از سال گذشته نسبت به تشکیل پرونده اقدام کرده‌اند، در اولویت پرداخت قرار دهند. این موضوع از آن جهت اهمیت دارد که بخشی از متقاضیان تسهیلات اشتغال در سال‌های گذشته به دلیل محدودیت منابع باطلوانی شدن فرآیندهای بانکی، موفق به دریافت وام نشده بودند و اکنون انتظار می‌رود بخشی از این معوقات تعیین تکلیف شود. تمرکز بر اشتغال خرد و خانگی در شرایط کنونی اقتصاد کشور، یکی از سریع‌ترین مسیرهای ایجاد فرصت‌های شغلی است چرا که راه‌اندازی کسب‌وکارهای کوچک خانگی نیاز کمتری به سرمایه اولیه دارد و می‌تواند در مدت کوتاه‌تری به درآمدزایی منجر شود. در بسیاری از مناطق، مشاغل خانگی به ویژه در حوزه تولیدات محلی، صنایع دستی، خدمات اینترنتی و کسب‌وکارهای خانوادگی توانسته‌اند بخشی از فشار بیکاری را کاهش دهند.

■ **اولویت با پرونده‌های معطل مانده**

روند اجرای طرح‌های اشتغال‌زایی در سال‌های گذشته نشان می‌دهد یکی از مهم‌ترین انتقاده‌ها به نظام پرداخت تسهیلات طولانی شدن فرآیند بررسی پرونده‌ها و باکلیف‌های ماندن متقاضیان بوده‌است. اکنون تأکید بر تعیین تکلیف پرونده‌های سال قبل می‌تواند بخشی از این ناراحتی‌ها را کاهش دهد و اعتماد متقاضیان به نظام حمایتی را افزایش دهد.

در کنار این موضوع، ثبت اطلاعات تسهیلات در سامانه یکپارچه تسهیلات اشتغال نیز به عنوان یکی از الزامات اصلی اجرای طرح مورد توجه قرار گرفته‌است. این سامانه قرار است به مرجع اصلی ثبت، رهگیری و نظارت بر تسهیلات اشتغال تبدیل شود تا امکان رصد دقیق نحوه توزیع منابع فراهم شود. شفاف‌سازی فرآیند پرداخت تسهیلات از طریق سامانه‌های متمرکز، یکی از اقداماتی است که می‌تواند مانع انحراف منابع شود. در سال‌های گذشته گزارش‌هایی درباره تخصیص نامتوازن وام‌های اشتغال با استفاده از منابع در مسیرهای غیر تولیدی مطرح شده بود. اکنون سیاست‌گذار تلاش دارد با اتصال فرآیند پرداخت به سامانه‌های نظارتی، امکان کنترل بیشتری بر مصرف منابع داشته باشد.

اقتصاددانان بر این باورند که به تقویت طرح‌های تسهیلاتی فقط به میزان منابع اختصاص یافته وابسته نیست و نحوه هدایت منابع نیز اهمیت تعیین‌کننده‌ای دارد. اگر تسهیلات به سمت فعالیت‌های دارای ارزش و ظرفیت درآمذزایی هدایت شود، می‌تواند به تثبیت اشتغال و افزایش تولید منجر شود. در مقابل، پرداخت‌های غیر هدفمند افزایش مطالبات معوق بانکی را بالا می‌برد.

■ **نقش وام‌های خرد در اقتصاد خانوار**

وام‌های قرض الحسنه اشتغال خرد به یکی از ابزارهای مهم حمایت از اقتصاد خانوار تبدیل شده‌اند. افزایش هزینه‌های زندگی و محدود شدن فرصت‌های شغلی رسمی باعث شده بخشی از خانوارها به سمت مشاغل کوچک و خانگی حرکت کنند. در چنین شرایطی، دسترسی به منابع مالی کم‌بزینه می‌تواند امکان‌آفران فعالیت اقتصادی را برای اقشار بیشتری فراهم کند. فعالان حوزه کسب‌وکارهای کوچک معتقدند مهم‌ترین مزیت این تسهیلات، پایین بودن هزینه تأمین مالی برای متقاضیان است. بسیاری از مشاغل خرد توان بازپرداخت تسهیلات با نرخ‌های سود بالا را ندارند و استفاده از وام‌های قرض الحسنه می‌تواند ریسک فعالیت را کاهش دهد. با این حال، برخی کارشناسان هشدار می‌دهند که اثربخشی این منابع نیازمند نظارت مستمر و آموزش متقاضیان است. بخشی از کسب‌وکارهای خرد به دلیل ضعف در بازار یابی، ناآشنایی با شیوه‌های فروش یا نبود آموزش‌های تخصصی، دوام لازم را نداشته‌اند. به همین دلیل، پرداخت تسهیلات زمانی می‌تواند به اشتغال پایدار منجر شود که همراه با مشاوره و پشتیبانی اجرایی باشد. اکنون ابلاغ رسمی سه‌میه ۱۳۰ همتی تسهیلات قرض الحسنه اشتغال خرد و خانگی، انتظار می‌رود روند پرداخت وام‌ها در ماه‌های آینده شتاب بیشتری بگیرد. اگر منابع پیش‌بینی‌شده به شکل هدفمند و با نظارت دقیق تخصیص یابد، این تسهیلات می‌تواند بخشی از ظرفیت اشتغال‌زایی اقتصاد را فعال کند و به تقویت در آمد خانوارها و تحرک بیشتر در بخش کسب‌وکارهای کوچک منجر شود.

خبر

رورد ۳ همت پول حقیقی به بورس

بازار سهام در دومین روز بازگشایی معاملات، شاهد ورود نزدیک به ۳ همت نقدینگی حقیقی بود که همزمان با رشد شاخص کل بورس تا سطح ۳ میلیون و ۷۶۱ هزار واحد رخ داد و سیگنالی از بازگشت تدریجی اعتماد سرما به گذاران خرد به بازار تلقی می‌شود.

■ ■ ■

بازار سرمایه در معاملات روز چهارشنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۵ با ورود قابل توجه سرمایه‌های حقیقی همراه شد و آمارهای رسمی نشان داد حدود ۲۹ هزار و ۷۷۱ میلیارد ریال نقدینگی تازه از سوی سرمایه‌گذاران خرد وارد بازار سهام شده‌است. این میزان ورود پول حقیقی در شرایطی رخ داد که شاخص کل بورس تهران نیز با ادامه روند صعودی خود به ارتفاع ۱۱ میلیون و ۷۶۱ هزار و ۲۶۷ واحد رسید. تحرک تازه سرمایه‌گذاران حقیقی در بازار سهام، از نگاه تحلیلگران سیگنالی از بهبود فضای روانی بورس پس از دوره‌ای از نوسان تلقی می‌شود. طی ماه‌های گذشته، بخشی از سهام‌داران خرد به دلیل افت بازدهی و افزایش ریسک‌های اقتصادی، سرمایه خود را از بازار خارج کرده بودند، اما اکنون به نظر می‌رسد برخی نشانه‌های حمایتی و ابزارهای جدید توانسته‌اند بخشی از سرمایه‌های خارج‌شده را دوباره به سمت تالار شیشه‌ای هدایت کنند. در کنار ورود پول حقیقی، یکی از مهم‌ترین تحولات روزهای اخیر بازار سرمایه به استقبال اوراق با بیمه سهام «هم‌وطن» مربوط می‌شود که با هدف حمایت از سهام‌داران حقیقی طراحی شده و طی سه روز نخست عرضه بیش از ۱۱۷ هزار و ۲۷۷ نفر نصیب آن اقدام کرده‌اند. اوراق «هم‌وطن» با تضمین بازدهی ۳۰ درصدی منتشر شده و عرضه آن تا ۱۸ اردیبهشت آغاز شده‌است. قرار است فرآیند عرضه این اوراق تا پنج‌مخ ادامه داشته باشد. این ابزار حمایتی در چارچوب مصوبات شورای عالی بورس و صندوق تثبیت بازار سرمایه طراحی شده و هدف آن کاهش نگرانی سهام‌داران خرد در برابر نوسانات بازار عنوان می‌شود. بررسی جزئیات این طرح نشان می‌دهد جامعه هدف اوراق بیمه سهام، اشخاص حقیقی دارای برتفو تا سقف یک میلیارد تومان هستند. بر همین اساس، سهام و دارایی‌های ثبت‌شده در بورس تهران و قراوروس تا پایان روز ششم اسفند ۱۴۰۴ مبنای محاسبه قرار گرفته‌است.

۴ جوان

گزارش یک

بینا قاسمی

مردم کشورمان همان‌گونه که در طول حدود چهار ماه گذشته و در جریان جنگ تحمیلی سوم، پای کار ایستادند، در حوزه اقتصادی هم در حال کمک به دولت برای افزایش تاب‌آوری هستند، اما این به معنای کار جهادی نکردن دولت برای بهبود معیشت آنها نیست و اگر دولت و دستگاه قضایی دیر بچینند و اقدام لازم یا پرخورد قاطعی با اخلاکران انجام ندهند، طبعاً گرانی‌های اخیر «تاب‌آوری اقتصادی» و در ادامه آن، «تاب‌آوری اجتماعی» مردم را تحت تأثیر قرار می‌دهسد. بنابراین، همان‌طور که رهبر معظم انقلاب فرمودند، شکر نعمت انسجام ملت و دولت و تمامی دستگاه‌های جمهوری اسلامی، در تقویت انگیزه و خدمت مضاعف و مجاهدانه مسئولان، گره‌گشایی از مسائلی و دغدغه‌های مردم، خصوصاً در عرصه اقتصادی و معیشتی، حضورهای میدانی و مستقیم، و تعریف نقش جدی برای مردم به‌عنت یافته در مسیر پیشرفت کشور و حرکت امیدوارانه به سسوی آینده روشن است.

■ ■ ■

معیشت مردم و بهبود وضعیت اقتصادی آنها همواره دغدغه رهبر شهید انقلاب بود و اکنون بعد از گذشت حدود چهار‌ماه از آغاز جنگ رمضان و بروز برخی مشکلات معیشتی برای مردم و گرانی برخی کالاها، رهبر شاهد انقلاب نیز دغدغه سفرهای مردم را دارد. توجه به «مسئله اقتصاد» و «حل مشکلات معیشتی مردم» یکی از موضوعات اصلی و مهم در بیانات رهبر انقلاب اسلامی است. اهمیت موضوع از منظر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای تا آنجاست که ایشان در شرایط فعلی، اقتصاد را «مسئله اول کشور» می‌دانند. ایشان در پیام روز گذشته خود به مناسبت دومین سالگرد شهادت شهید رئیسی و شهدای خدمت تأکید کرد: «امروز شکر نعمت انسجام ملت و دولت و تمامی دستگاه‌های جمهوری اسلامی، در تقویت انگیزه و خدمت مضاعف و مجاهدانه مسئولان، گره‌گشایی از مسائل و دغدغه‌های مردم خصوصاً در عرصه اقتصادی و معیشتی، حضورهای میدانی و مستقیم، و تعریف نقش جدی برای مردم به‌عنت یافته در مسیر پیشرفت کشور و حرکت امیدوارانه به سوی آینده روشن است.»

■ **جنگ بی‌صدا در دستور کار دشمن**

باید پذیرفت که راهبرد محاصره اقتصادی، که اکنون با جدیت در دستور کار آمریکا قرار گرفته، یک «جنگ بی‌صدا» اما عمیق و مخاطره‌آميز است که میدان اصلی آن، سفرفه مردم و ثبات اجتماعی است. در چنین نبردی، پیروزی نه با یک اقدام مقطعی، بلکه با مجموعه‌ای از سیاست‌های هوشمندانه، هماهنگ و مستمر حاکمیتی با پیشگامی دولت حاصل می‌شود. دولت تا تکیه بر تجربه مدیریت بحران در جنگ اخیر، اکنون در موقعیتی قرار دارد که می‌تواند با

یک بازآرایی جدی، خود را برای این مرحله جدید آماده‌تر کند. اگر آمریکا در جنگ نظامی چهل‌روزه علیه ایران به اهدافش نرسید، اگر مسیر مذاکره نیز هنوز نتوانسته خواسته‌های یک‌جانبه‌واشنگتن را به ایران تحمیل کند، اکنون تلاش بر این است که با محدودسازی شریان‌های حیاتی تجارت بین‌الملل ایران، به‌ویژه با مسیر بنادر و مبادی صادرات و واردات، نوعی فرسایش تدریجی، اما مؤثر در نظام اقتصاد و معیشت مردم ایجاد شود. درست از همین‌جاست که بازتعریف نقش دولت در شرایط جدید جنگی آغاز می‌شود و ضرورت پیدا می‌کند.

■ **دولت و ضرورت آرایش جنگی جدید**

در جریان جنگ رمضان، دولت توانست با مدیریت نسبتاً منسجم، از بروز شوک‌های سنگین در بازارهای حیاتی جلوگیری کند. ثبات نسبی در تأمین کالاهای اساسی، کنترل روانی بازار ارز و حفظ حداقلی از اطمینان عمومی در استقبال از کمک‌های مردم، نشان داد که از قبل برای چنین شرایطی آماده بوده‌است و سازوکارهای اجرایی کشور در شرایط اضطرار، قابلیت بسیج و هماهنگی را دارند. به گواهی کارشناسان، کارنامه دولت در اداره کشور طی آن روزهای سخت، مثبت و قابل تقدیر بود. اما نشانه‌هایی از تلاطم در بازارها همچون افزایش نرخ ارز، رشد قیمت طلا، جهش در بازار خودرو و مسکن، و نوسانات محسوس در قیمت اقلام

اقتصاد

سرویس اقتصادی ۶۰۹۰۸۵۲۳۰

رهبر شاهد انقلاب نیز همچون رهبر شهیدمان دغدغه معیشت مردم را دارند

مسئولان برای گذر از گردنه سخت معیشت پاشنه‌ها را ور بکشند

آلبرت بغزبان، استاد دانشگاه، در گفت‌وگو با «جوان»: در جنگ، افزایش قیمت‌ها معمولاً سریع‌تر از افزایش درآمدها رخ می‌دهد و باید به همه اقشار از جمله خانواده‌های کم‌درآمد و کارگرانی که تعدیل و بیکار شده‌اند، توجهی ویژه داشت

ابزار اضطرابی و مدیریتی برای مقابله با بحران‌های ناگهانی است و باید از آن بهره گرفت.

بغزبان تأکید کرد: یکی از مهم‌ترین دلایل اهمیت کنترل بازار در دوران جنگ، مسئله «تأمین» است. جنگ معمولاً باعث کاهش تولید داخلی یا کند شدن آن می‌شود؛ کارخانه‌ها به دلیل تحریم‌ها یا بمباران‌ها ممکن است به مواد اولیه کمتری دسترسی نداشته باشند یا نیروی کار و انرژی مورد نیازشان محدود شود. از سوی دیگر، حمل‌ونقل و واردات نیز با ریسک‌های جدی مواجه می‌شود. در نتیجه، کالاهای ضروری مانند مواد غذایی، دارو، نسوخت و اقلام بهداشتی ممکن است با کمبود روبه‌رو شوند. کنترل دولت در اینجا می‌تواند از طریق برنامه‌ریزی تولید، تخصیص منابع به بخش‌های اولویت‌دار و مدیریت توزیع انجام شود. وقتی دولت بتواند کالاها را به شکل هدفمند توزیع کند، احتمال شکل‌گیری صف‌های طولانی، احتکار و تورم شدید کاهش می‌یابد.

وی به حفظ قدرت خرید مردم در ایام جنگ تأکید کرد و گفت: در جنگ، افزایش قیمت‌ها معمولاً سریع‌تر از افزایش درآمدها رخ می‌دهد. در این شرایط، به‌خصوص اقشار کم‌درآمد، سالمندان، کارگران و خانواده‌های دارای چند فرزند بیشتر آسیب می‌بینند. دولت در این شرایط باید به همه اقشار از جمله خانواده‌های کم‌درآمد و کارگرانی که تعدیل و بیکار شده‌اند، توجهی ویژه داشته باشد. افزایش مبلغ کالابرگ و یارانه‌های نقدی از جمله این راهکارهاست. این استاد دانشگاه گفت: اعطای تسهیلات بانکی با سود کم نیز می‌تواند اثرگذار باشد. با همه اینها، اگر بازار بدون نظارت رها شود، سودجویان از فضای عدم اطمینان بهره می‌برند و کالا را با قیمت‌های بالاتر عرضه می‌کنند. کنترل بازار –از جمله تعیین سقف قیمت برای کالاهای اساسی با اجرای سیاست‌های جبرانی – می‌تواند مانع سقوط قدرت خرید جامعه شود. این چیزی است که ما این روزها کمتر شاهد آن هستیم. به بیان دیگر، کنترل بازار در جنگ فقط اقتصادی نیست؛ بلکه اجتماعی، سیاسی و امنیتی نیز هست. چون ناآشنایی اقتصادی می‌تواند به بی‌اعتمادی عمومی منجر شود.

بغزبان تأکید کرد: اگر فرضاً دولت زورگوی آمریکا امکان صادرات تسهیلات نفت را از ایران گرفته‌است، آیا این توان با فعال کردن دیپلماتی اقتصادی، از ظرفیت کشورهایی مثل عراق، هند و چین برای صادرات غیرمستقیم نفت استفاده کرد؟ آیا کاری که اکنون در پاکستان صورت گرفته تا ناساند بنادر ایران را با استفاده از بنادر این کشور همسایه جبران کند، قابل تسری و توسعه نیست؟ طراحی و اجرای سریع این ابتکار گره‌گشا، همان چیزی است که با عنوان تجدید آرایش جنگی دولت ایران از آن یاد شد.

رخا دهشمیری از جوان

مصرفی به تدریج ظاهر شده‌است.

شک نیست که عامل بیرونی و شرایط تحمیلی به کشور، در بروز این وضعیت، اهمیت زیادی داشته‌اند. به بیان دیگر، قوه مجریه اگر چه در روزهای سخت جنگ، آرایش قابل قبولی داشت، اما به نظر

می‌رسد برای جنگ اقتصادی فرسایشی و پیچیده فعلی، هنوز به سطح مطلوبی از آمادگی متناسب با البرت بغزبان، استاد دانشگاه و کارشناس اقتصادی، با اشاره به دغدغه رهبر انقلاب و ضرورت بهبود معیشت گفت: آنچه امروز و در قبال راهبرد محاصره اقتصادی، بیش از هر چیز ضرورت دارد، «تحرک مبتکرانه» دولت است. چنین تحرک و ابتکاری باید در تمام سطوح تهدیدات نوظهور تر رسیده‌اند. معنای این معیشت مردم ایجاد شود. درست از همین‌جاست که بازتعریف نقش دولت در شرایط جدید جنگی آغاز می‌شود و ضرورت پیدا می‌کند.

■ **دولت و ضرورت آرایش جنگی جدید**
از چرآن یک تغییر مدیریتی در حکمرانی اقتصادی کشور مطرح می‌شود. جهت‌گیری این تغییر، طراحی و اجرای راهکارهایی ابتکاری برای عبور سالم اقتصاد از این تنگناهای جدید است. اگر آرایش جنگی دولت در نبرد چهل‌روزه موفقیت‌آمیز بود، معنایش این نیست که همان آرایش برای امروز هم کارآمد است. دولت باید آرایش جنگی دیگری متناسب با سطح و نوع نبرد اقتصادی جدید بگیرد. دولت جنگی، صرفاً دولتی پرکار یا پرتلاش نیست؛ بلکه دولتی است که در آن، اولویت‌ها بازتعریف می‌شوند، مسیرهای جایگزین کشف می‌شوند، ابتکارات جدید به کار بسته می‌شوند،

سیاست‌های متضاد دولت در حمایت از تولید و معیشت باید اصلاح شود

دولت برای حل مشکلات اقتصادی آرایش جنگی بگیرد

وفق قانون بودجه امسال، با افزایش قیمت کالاهای اساسی، مبلغ کالابرگ متناسب با تورم و افزایش قیمت‌ها باید افزایش یابد اما سازمان برنامه و بودجه در حال مخالفت با این الزام قانونی است

کارشناسان اقتصادی: در بخش تسهیلات حمایت از معیشت و سفره مردم شاهد هیچ حمایتی از سوی شبکه بانکی نیستیم و در حوزه تسهیلات تعیین‌شده در قانون بودجه (نظیر وام ازدواج، فرزندآوری و اشتغال) نیز کمتر بین میزان همکاری را داریم

انجام شود». با این وجود، تلاش پس از دو ماه از شروع سال و در حالی که به پایان اردیبهشت رسیده‌ایم، این ضرورت هنوز به مرحله اجرا نرسیده‌است. در این بین، دعوای بین وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با سازمان برنامه و بودجه نیز بالا گرفته‌است. خبرگزاری فارس نیز در خبری اعلام کرده‌است که سازمان برنامه و بودجه به دنبال کاهش مبلغ کالابرگ است و در این بین شاهد دعوای وزارت کار و سازمان برنامه بر سرر رقم کالابرگ هستیم و در حالی که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی پیگیر افزایش رقم کالابرگ است، سازمان برنامه از کاهش رقم کالابرگ صحبت می‌کند.

این در حالی‌است که نرخ‌از میادلهای کالاهای اساسی افزایش یافته‌است و قیمت کالاهای اساسی نیز متأثر از اتفاقات جنگ تحمیلی سوم افزایش یافته‌است و در قانون بودجه نیز سرحالت عنوان شده بود که با افزایش قیمت کالاهای اساسی، مبلغ کالابرگ متناسب با تورم و افزایش قیمت‌ها افزایش یابد. ولی در همین پیمان فلسفی، نماینده تهران، اعلام کرده‌است: «مبلغ کالابرگ برای برخی دهک‌ها حتی تا ۱۰۰ درصد هم قابل افزایش است؛ حتی اگر لازم باشد قانون بودجه ۱۴۰۵ اصلاح شود، این کار باید

حوزه تسهیلات تعیین‌شده در قانون بودجه (نظیر وام ازدواج، فرزندآوری و اشتغال) نیز کمتر بین میزان همکاری را داریم. قرار بر این بود که بانک همچنین بانک مرکزی در این شرایط حساس، هیچ اقدام حمایتی جدیدی در حوزه پرداخت تسهیلات هدفمند برای تداوم تولید و همچنین تقویت معیشت مردم انجام ندهاده‌است.

در همین رابطه، صمد حسن‌زاده، رئیس اتاق بازرگانی ایران، گفته‌است: از ۷۰۰ همتی که قرار بود به بنگاه‌های اقتصادی کمک شود، «هیچ مبلغی خردید کالاهای اساسی) انجام پذیرد و از همه مهم‌تر اینکه حمایت‌های دولت در این زمان کلیدی از تولید افزایش یابد و فشار مالیاتی به تولید وارد نشود. در بخش اول، تمرکز اصلی بر اصلاح سازوکار خلق پول در کشور است. این موضوع کلیدی و مهمی است که در شرایط پس از جنگ تحمیلی سوم، هر واحد خلق پول در کشور باید متمرکز بر پیشرفت و رشد تولید باشد و به هیچ وجه اجازه استفاده از منابع بانکی در جهت سوداگری یا به کارگیری در جهت غیرمولد نباید باشد. متأسفانه در این بخش، بانک مرکزی به هیچ وجه رویکرد مثبتی نداشته